

הרצאה בסין

ד"ר שאול מנור

מומחה מים בינלאומי, מזכיר אגודת
נאמני המחקר החקלאי ושוחרי
במרכז וולקני

שמעון וילנאי

"זו אגודה שהוקמה לפני 30 שנה ששמה לה למטרה לסייע למחקר החקלאי, בין היתר בהשגת תרומות מגורמים שונים למחקרים חדשים" מציין שאול מנור ומפרט: "באגודה 140 חברים וכן מספר מוסדות ציבור וחברות פרטיות וציבוריות. האגודה מעניקה מדי שנה מלגות לסטודנטים וחוקרים צעירים מקרנות שמנוהלות על ידי האגודה כמו קרן חיים לס"

חקלאיות ברחבי העולם. שאול מנור שנולד לפני 81 שנה בשכונת הבוכרים בירושלים ופרש זה מכבר לגמ' לאות ממשרד החקלאות, אינו שוקט על שמריו. בחדר צנוע במרכז וולקני בבית דגן, הוא שוקד בימי השבוע על פעילות בשירות המחקר האקדמי כמזכיר אגודת נאמני המחקר החקלאי ושוחרי.

מדינות העולם הכירו לאורך עשרות שנים ביכולותיו המקצועיות של ד"ר שאול מנור, שקנה לעצמו שם ער למי כבר-סמכא בניהול משק בהשקיה חק' לאית. מעיון בקורות החיים של האיש, עולה שעשרות רבות של מדינות נסתייעו בשירותיו המקצועיים בפיתוח משק המים שלהן, והוא אכן הפליא לעשות והטביע חותם בקרקעות

מנור (מימין) מול ועדת שיפוט של הבנק העולמי

בכנס בספרד

דיון בשטח עם חוקרים סיניים

ובעתיד? אם טיהור מי שפכים לא יספיק. "ההתפלה כבר קיימת והיא העתיד. תי אורטית אפשר להתפיל את כל הים התיכון. אין הגבלה."

שאל מנור מחזיר אותנו לתקופת הב- ראשית של חקלאות ישראל אחרי הקמת המדינה. "תרמנו ליעול ההשקיה בתל- מים ובהצפה. כשעברנו להמטרה היה חס- כון עצום במים. היה אז מאמץ מרוכז של הדרכה+מחקר+תעשייה בחיפוש דרכים לשימוש יעיל במים. בשנות השישים נושא הטפטוף עורר שאלות מקצועיות רבות שהיה צריך להתמודד אתם ופעלנו ללא הרף לתיקון תקלות, לשיפור וניצול יעיל של המים."

שאל מנור פרש מעבודתו במשרד החק- לאות אחרי 30 שנה לגימלאות מוקדמת ומתברר כי מאז החל חיים מלאי תוכן ואתגר. בסוף שנות השמונים של המאה העשרים טס לסרילנקה(מקודם ציילון - ש.ו.) והחל לעבוד במרכז מחקר בין לאומי לניהול מים. "המור- סד הוקם במטרה לשפר את יעילות השימוש במים תוך הדגשת ההיבט האנושי בניהול

מה והיינו צריכים לספק תשובות. זו היתה תקופת מלאות אתגרים. תקופה של חלוציות במלוא מובן המילה. הרגשנו חובה וזכות לס- יע, לקדם. הרגשת בראשית."

ממרום גילו ומקצועיותו הרבה מביט שאול מנור היום על חקלאות ישראל וקובע: "החק- לאות של היום אינה דומה לחקלאות של אז. המערכת כיום היא ברמה כזו שיש לחקלאים שליטה טובה יותר על התשומות. בעזרת כלים כמו מחשב, התכנון טוב בהרבה, והכל מבוקר ויודעים מה נכנס ומה יוצא. במלים אחרות הכיוון הוא לחקלאות מדייקת."

שאל מנור מציין כי "ישראל היא מדינה שניצלה לשימוש את כל מקורות המים הידר- עים. כנרת, בארות, ועל מנת לשמור על היקף השטח החקלאי הפתרון היה לעשות שימוש במים מושבים - טיהור מי שפכים. בתחום הזה ישראל הגיעה להישגים גדולים. ישראל צועדת במקום הראשון בעולם עם 70 אחוזים של מי שפכים מטהורים. אחריו - ספרד עם 20 אחוזים ושאר המדינות עם אחוזים בוד- דים של ניצול מי שפכים."

קוב ז"ל, שהיה רמטכ"ל וקן חיים גבתי ז"ל שהיה שר החקלאות ועשרה נוספים."

מדי שנה מעניקה האגודה יותר מעשרים מלגות למחקרים מסוימים, מ-4000 שקלים ועד 50 אלף שקלים למלגה. ועדה אקדמית של מינהל המחקר החקלאי בוחנת בקשות של סטודנטים למלגות והיא מחליטה מי מבין המבקשים ראוי למלגה. יושב ראש האגודה הוא ד"ר חיים צבן, כלכלן בעל שיעור קומה בזכות עצמו.

ד"ר שאול מנור, שסיים את לימודיו בפקר- לטה לחקלאות בתחום קרקע ומים, חש גאווה לאומית בבואו לדבר על ראשית דרכו המקצועית. "התחלתי את עבודתי במשרד החקלאות בשנת 1956 במינהל ההדרכה(כך זה נקרא לפני שהוסב לשה"מ - ש.ו.) בנושא השקיה. היו אלה ימים של חקלאות ציונית. רבים מאד רצו לתרום את חלקם לבניינה של החקלאות בשנותיה הראשונות של המדי- נה. החקלאות היתה אז בשלביה הראשונים והתמודדו עם נושאים ובעיות מקצועיות שונות. רמת הביצוע בשדה לא היתה מי יודע

הפיק סרטי הדרכה

ד"ר שאול מנור (לשעבר מנצור) מתגורר יותר מיובל שנים בעיר רחובות. את שנת הלימודים הראשונה בפקולטה לחקלאות עשה בירושלים, אח"כ המשיך ללמוד ברחובות. את התואר השלישי בהתמחות בפיזיקה של קרקע ומים עשה בקולורדו, ארצות הברית. נשוי לעליזה, אחות מוסמכת ב"הדסה" בירושלים ועבדה בבתי חולים ובבריאות הציבור בבתי ספר באזור השפלה. לבני הזוג שלושה בנים ושישה נכדים בחלוקה שווה של שני נכדים לכל בן: שלושה ממין זכר ושלוש ממין נקבה.

בכורם של בני הזוג הוא דן (דני) בן 55, בעל תואר שלישי בהנדסה רפואית מהטכניון העוסק בפיתוח מכשיר רפואי לבדיקת זרימת דם בגוף האדם. מיכאל (מיקי) בן 51 מנכ"ל חברת ORS שפועלת בקשת רחבה של מקצועות ומגזרים, כולל מיון גיוס והשמה של עובדים. גבריאל (מיקי) בן 43, עורך דין בהכשרתו ועוסק כיום בבימוי ועריכת סרטים באולפני הרצליה.

ועוד משהו אחרון: במהלך עבודתו במשרד החקלאות עסק גם בהפקה ובימוי של סרטי הדרכה בנושאים הקשורים למים והשקיה שתורגמו למספר שפות ושמשו תרומה חשובה לקורסים בארץ ובחול.

יועץ מקצועי בכיר בתחום המים, למרכז פרס לשלום. בצילום שמעטר את הריאיון עימו, משוחח מנור עם שופט בין לאומי בתחרות פרויקטים מכל העולם שהתקיימה בוויינג'טון בשנת 2008. מנור ייצג פרויקט של מרכז פרס בתחרות.

לא נוחה בכך שמה שעשינו לא הגיע לרמת השטח מעבר לגדר".

אחת הנסיעות האחרונות שלו היתה לסין, לפני שלוש שנים, שם ניהל סדנה בנושא מים כמובן, בתקופה של שבועיים. בשנים 2003-2010 שימש ד"ר שאול מנור

מערכות ההשקיה, כל זאת בעקבות אי ההצלחה של פרויקטים רבים שהוקמו בהשקעות עצומות על ידי הבנק העולמי בהודו ובמדינות אחרות, בהם הודגש הצד הטכני בלבד של מערכות ההשקיה ללא הדגשה של הגורם האנושי בניהול. הייתי בסרילנקה ארבע שנים ובתקופה זו ניהלתי בין היתר רשת בין לאומית של אנשי מקצוע שהתמחו בניהול השקיה. זה היה הצד הטכני של ההשקיה, זו היתה תקופה מאד אקטיבית שבה גם קיימתי כנסים בין לאומיים בנושאים אלה.

ד"ר מנור ביצע שליחויות רבות ברחבי העולם בשירות הבנק העולמי, כמו גם ארגון המזון העולמי והמחלקה לשיתוף פעולה בין לאומי במשרד החוץ (מש"ב).

ב-1962 נחשף בפניו של שאול מנור עולם מעט שונה. "יצאתי לשליחות של משרד החוץ לטנזניה. פעלתי שלוש שנים בתחנת נסיונות בניסיון לשדרג את החקלאות במדינות נחשלות. תחנת הניסיונות שלנו היתה סמוך לשטחים חקלאיים, אך מגודרת, נפרדת מהם. הגדר סימלה את הפער העצום בין הידע המצוי בתחנת הניסיונות לבין התנהלות החקלאים המקומיים שהמשיכו לעבוד בשיטות של האלף הראשון ולא נהנו כלל מתוצאות המחקרים שלנו. התחושה היתה